

ҚЫС КАРТОТЕКАСЫ
ЕРТЕ ЖАС ТОБЫ

Картотека № 1
Боранды бақылау.

Мақсаты: Боран ұйтқып соққан желдің салдарынан, қыс мезгілінде болатын құбылыс екендігін көрсете түсіндіру.

Жұмбақ: Қанаты жоқ ұшады,
Аяғы жоқ жседі,
Ауызы жоқ ұлиды. (Боран).

Қимылдық ойын: «Байқап қал».

Мақсаты: Байқампаздыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.

Жеке жұмыс: «Мен сыпайы баламын».

Мақсаты: Айналадағы адамдарға ілтипатпен қарау.

Қиналған кезде көмектес, сөйлескенде сыпайы бол.

Айзайлама, сөзді бұзба, басқаларды тыңдай біл, қоғамдық орындарда даурықпа! Осы ережелерді сақтай отырып балаларды сыпайыгершілікке, адамгершілікке баулу.

Еңбек: «Таза жолдар».

Мақсаты: Ауладағы жолды қардан тазалау.

Еңбекқорлыққа баулу.

Картотека № 2

Күнді бақылау.

Мақсаты: Күн көзінің жарығы, оның бүкіл табиғат үшін пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіндігі туралы түсіндіру.

Еңбек: «Таза жолдар».

Мақсаты: Ойын алаңына барар жолдарды тазалау.

Тазалыққа, топ болып еңбек етуге үйрету.

Жеке жұмыс: Жұмбақ: Ақ сандығым ашылды,

Ішінен жібек шашылды. (Күн).

Мақсаты: Жұмбақ үйрету арқылы сөздік қорларын молайту.

Ойлау қабілетін арттыру. Тілдік шығармашылыққа тұрақты

қызығушылығын қалыптастыру.

Қимылдық ойын: «Түйілген орамал»

Ойынның мақсаты: Балалардың ойын әрекетіне деген қызығушылықтарын дамытып, ептілікке, қыразылыққа, шатшаңдыққа баулу.

Картотека № 3

Бұлтты бақылау.

Мақсаты: Қыста аспанды сұрғылт бұлт басады, бұлттың салдарынан қар жауады т.б. түсіндіру. Зәулімде тұрағы Тіреусіз тұрады. (Бұлт).

Еңбек: Көшедегі қар жинаушы машиналардың жұмысын бақылау

Мақсаты: Қар тазалаушы машиналардың адам үшін пайдасының зор екендігін айту. Еңбекті дәріптей білуге үйрету.

Жеке жұмыс: Бір халық аспанда ұшқан, аяғы жоқ,

Ұстаған қолдарында таяғы жоқ,

Күніне талай жерге кетер кезіп,

Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ. (Бұлт)

Мақсаты: Балаларға бұлт туралы түсінік қалыптастыра отырып, есте сақтау қабілетін дамыту.

Қимылдық ойын: «Мені қуып жет».

Мақсаты: Шапшаңдыққа үйрету.

Денені ширату арқылы денсаулықты нығайту.

Картотека № 4
Қырауды бақылау.

Мақсаты: Қырау туралы түсінік қалыптастыру. Талға, сымға тұрған қырауды көрсете таныстыру.

Жұмбақ: Терезеге қонады,
Әсем ою ояды. (Қырау).

Еңбек: «Таза алаң».

Мақсаты: Ойын алаңындағы қарды тазалау. Тазалыққа баулу.
Еңбексүйгіштікке үйрету.

Жеке жұмыс: Аппақ, аппақ қар аппақ,
Қар жамылған дала аппақ,
Қырау, қырау тал аппақ,
Айналаның бәрі аппақ.

Мақсаты: Қыс мезгілінің бейнесін сипаттай білуге үйрете отырып, есте сақтау қабілетін дамыту.

Қимылдық ойын: «Шымшық доп».

Мақсаты: Топтасып, тату ойнауға шақыру.
Ойынға қызығушылығын арттыру.

Картотека № 6

Айналадағы адамның қысқы еңбегі.

Мақсаты: Қысқы еңбекпен таныстыру барысында үлкендердің еңбегін түсіндіру, еңбекке ынтасын тудыру.

Тақпақ: Қыстыгүні таңертең,
Ерте оянып жас бала.
«Қар» деп сыртқа қарайды,
Көңіл бөлмей басқаға.

Қимылды ойын: «Ақ қоян».

Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа, ептілікке баулу.

Еңбек: Ауладағы қарды тазалау.

Мақсаты: Балаларды еңбекке ынтасын арттыру.

Тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Жеке жұмыс: Жазда таудың басында

Қыста аяқ астында,

Балмұздақтан аумаған

Бұл не тағы расында? (Қар)

Мақсаты: Балаларға жұмбақ жасыра отырып, жылдам шешім таба білуге, есте сақтау қабілеттерін дамыту.

Картотека № 7

Аязды күнді бақылау.

Мақсаты: Аяз туралы түсінік бере отырып, оның адам денсаулығы үшін пайдасын түсіндіру. Жұқпалы аурулардың микробтарын өлтіруге аяздың қосарулесі зор екендігін айту.

*Аққу мамық ұлпа қар,
Жамылады қырқалар.
Шымшып аяз бетіңді,
Ширатады етіңді.*

Қимылды ойын: «Қар лақтыру».

Мақсаты: Балалардың ойынға ынтасын арттыру.

Еңбек: Ауладағы қарды жинау.

Мақсаты: Еңбексүйгіштікке баулу. Үлкендердің еңбегін бағалауға, құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Жеке жұмыс: Аяз туралы жұмбақ жаттату.

Қолы жоқ, сурет салады.

Тісі жоқ, тістеп алады. (Аяз).

Мақсаты: Балалардың сөйлеу әрекетін, есте сақтау, ойлау қабілетін арттыру.

Картотека № 8

Мұзды бақылау.

Мақсаты: Мұзды көрсете отыра сипаттау. Қыс мезгілінде өзендер мен көлдердің бетін мұз басатындығы жөнінде түсінік беру.

Еңбек: Тайзанақ жерге құм себу.

Мақсаты: Балаларды бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Өздеріне берілген тапсырманы тиынақты орындауларын қадағалау.

Жеке жұмыс: Жаңа жыл туралы тақпақ жаттату.

Жаңа жыл, жаңа жыл,
Жаңа жылда-жаңа нұр.
Жасыл шырша жанында
Жадырап бар бала жүр.

Мақсаты: Еске сақтау қабілетін дамыту, сөздерді қатесіз дұрыс айтуға үйрету.

Әйелі: «Тышқан мен мысық».

Мақсаты: Шапшандыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету.

Картотека № 9
Қырауды бақылау.

Мақсаты: Қырау туралы түсінік қалыптастыру. Талға, сымға тұрған қырауды көрсете таныстыру.

Жұмбақ: Терезеге қонады,
Әсем ою ояды. (Қырау).

Еңбек: «Таза алаң».

Мақсаты: Ойын алаңындағы қарды тазалау. Тазалыққа баулу.
Еңбексүйгіштікке үйрету.

Жеке жұмыс: Аппақ, аппақ қар аппақ,
Қар жамылған дала аппақ,
Қырау, қырау тал аппақ,
Айналаның бәрі аппақ.

Мақсаты: Қыс мезгілінің бейнесін сипаттай білуге үйрете отырып, есте сақтау қабілетін дамыту.

Қимылдық ойын: «Шымшық доп».

Мақсаты: Топтасып, тату ойнауға шақыру.
Ойынға қызығушылығын арттыру.

Картотека № 10

Шыршаны бақылау.

Мақсаты: *Шыршаның тікенекті, оның қысы-жазы бір түсте болтынын көрсете түсіндіру.*

*Тікен-тікен тік пісте
Қысы-жазы бір түсте.*

(Шырша)

Қимылды ойын: *«Қар лақтыру»*

Мақсаты: *Балаларды жақсы мен жаманды ажырата білуге, жаман нәрселерден аулақ болуға, жақсыдан үлгі алуға тәрбиелеу.*

Еңбек: *Ауладағы шырша түптеріне қар үю.*

Мақсаты: *Үйілген қардың көктемде еріп, суға айналатындығын, шыршаның ылғалды жағдайда жақсы өсетіндігі туралы айтып, түсіндіру.*

Жеке жұмыс: *Дана нұр, қала нұр.*

*Құтты болсын Жаңа жыл!
Жасыл шырша жанында,
Билеп барлық бала жүр.*

Мақсаты: *Жаңа жыл кеші шыршасыз өтпейтіні туралы түсіндіру.*

Картотека № 11

Күнді бақылау.

Мақсаты: Тірі табиғат үшін күннің маңызы, пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіні туралы түсінік беру.

Еңбек: «Қыс қызығы».

Мақсаты: Балалар мен ата-аналар біріге отырып, ойын алаңын әшекейлеу, қардан сырғанақ жасау. Бірлесіп еңбек етуге үйрету, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Жеке жұмыс: Ақ сандығым ашылды, Ішінен жібек шашылды. (Күн)

Мақсаты: Балаларға жұмбақтарды жаттата отырып, тіл байлықтарын дамыту, ойлау қабілеттерін арттыру.

Қимылды ойын: «Айгөлек».

Мақсаты: Денені шынықтыру, шапшандыққа, ептілікке баулу.

Картотека № 12

Қыстап қалатын құстарды бақылау.

Мақсаты: Қыстап қалатын құстардың түрлерімен таныстыру, қыстап қалатын құстар туралы мағлұмат беру, «олар үшін қыс та, аяз да қатер емес, аштық қатер» деген ұғымды қалыптастырып, қамқорлықпен қарауға үйрету.

Қимылды ойын: «Кім жылдам?»

Мақсаты: Ептілікке, шапшаңдыққа баулу. Балалардың бойындағы зейінділік, сезімталдық қабілеттерін дамыту.

Еңбек: Құстарға жем шашу.

Мақсаты: Қыста құстарға аштықтың қатерлігін түсіндіре отырып, оларға қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.

Жеке жұмыс: Қыс келгенде торғайым
Үй алдына қон дәйім.

Ойна, жүгір желкілде,

Тисем саған оңбаймын.

Мақсаты: Тақпақ жаттата отырып, балалардың сөздік қорларының белсенділігін арттыру, тіл мәдениетін жетілдіру.

Картотека № 13

Суық торғайды бақылау.

Мақсаты: Қыс мезгілінде барлық құстардың жылы жаққа ұшып кететінін, ал суықторғайдың бізде мекендеп қалатынын, ол қандай есе болса да тоңбайтынын, сол себепті суықторғай деп атағанын түсіндіріп көрсету.

Еңбек: «Қар тазалауды үйренеміз»

Мақсаты: Қардың жерге қалың түскенін айтып, қарды күрекпен күреу арқылы жол жасап, күректі қалай ұстау керектігін үйрету.

Жеке жұмыс: Торғай, торғай, тоқылдақ
Жерден дәнді шұқып -ап
Бөтекесі бұлтиып,
Шиқ-шиқ етіп отырмақ.

Мақсаты: Балаларға тақпақ үйрете отырып тіл байлықтарын молайтып, сөздік қорларын дамыту.

Қимылды ойын: «Қар лақтыру»

Мақсаты: Балаларды жақсы мен жаманды ажырата білуге, жаман нәрселерден аулақ болуға, жақсыдан үлгі алуға тәрбиелеу.

Картотека № 14

Торғайды бақылау.

Мақсаты: Қыста құстардың көпшілігі жылы жаққа ұшып кетеді, торғай қыстап қалатын құс, оның қысқы тіршілігі туралы түсінік қалыптастыру, құстарға қамқор болуға баулу.

Еңбек: Құстарға жем шашу.

Мақсаты: Қыста құстарға аяз қорқынышты емес, аштық қорқынышты болатынын түсіндіру. Оларға қамқор болу, аяушылықпен қарауға баулу.

Жеке жұмыс: «Торғай» тақпағын жаттату.

Торғай, торғай тоқылдақ
Жерден дәнді шоқып-ап,
Бөтекесі бұлтыйып,
Шик-шиқ етіп отырмақ..

Мақсаты: Балаларға тақпақ жаттата отырып, сөздік қорларын молайту, есте сақтау қабілеттерін арттыру.

Қимыл ойын: «Аттамақ».

Мақсаты: Денені шынықтыру, шапшандыққа, ептілікке баулу.

Картотека № 15

Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.

Мақсаты: Қыста өсімдіктердің өсуінің тоқталатынын, ағаш қабығы оларды суықтан сақтайтыны жөнінде түсінік беру.

Еңбек: Ағаштардың түбіне қар үю.

Мақсаты: Үйілген қардың пайдасын түсіндіру. Көктемде қар еріп суға айналатындығын, су өсімдіктерге қорек болатындығын айту.

Жеке жұмыс: Т.Елеусізұлы. «Қысқы қарағай».

Қысқы аязға қарамай,

Көгеріп тұр қарағай.

Сол секілді төзімді

Болсам деймін өзімді.

Мақсаты: Балалардың сөздік қорын молайту. Есте сақтау қабілетін дамыту.

Қимылдық ойын: «Тасымалдау ойыны».

Мақсаты: Топтасып, тату ойнауға шақыру. Ептілікке баулу.

Картотека № 16

Аязды бақылау.

Мақсаты: Қыс мезгіліндегі күннің суықтығы-аяз. Аяздан бетіміз бен қолымыздың тоңатынын, үсіріп жіберуі де мүмкін екенін, сол үшін де қолғап, мойын орауыш тазатынымызды түсіндіру.

Еңбек: Ойыншық күректермен қарды күреу.

Мақсаты: Балаларды еңбек сүйгіштікке, бірлесіп жұмыс жасауға үлкенге көмек беруді үйрету. Күректі дұрыс ұстауға үйрету.

Қимылдық ойын: «Сырғанақ тебу».

Мақсаты: Балаларды ұйымшыл тату ойнауға, шанамен ойнауға шақыру, таудан төмен сырғанау әдісін үйрету.

Жеке жұмыс: Жұмбақ.

Терезеге қонады,
Әсем ою ояды. (Аяз).

Мақсаты: Жұмбақ жаттату арқылы есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту.

Картотека № 17

Қар аралас жаңбырды бақылау.

Мақсаты: Қыста қар аралас жаңбыр да жауатыны туралы түсінік беру.

Еңбек: «Қыс қызығы».

Мақсаты: Ойын алаңын ата-аналармен бірлесе отырып безендіру, сырғанақ жасау, аққала соғу.

Жеке жұмыс: Ән: «Көрікті шыршамыз».

Мақсаты: Өлеңді жаттату. Әнімен айтқызу.

Қимылды ойын: «Егер...»

Мақсаты: Қандай жағдайда әр нәрсенің қажеттілігін білу.

Картотека № 18

Аяздың терезеге салған суретін бақылау.

Мақсаты: *Балаларға қыста, аязды күндері терезеге аяз қысымымен қырау сурет түрінде түсетінін айтып түсіндіру.*

Еңбек: *Біздің аула*

Мақсаты: *Ауладағы қарды тазалау. Тазалыққа, үлкеннің еңбегін қадірлеуге үйрету.*

Жеке жұмыс: *Терезеге қонады,
Әсем ою ояды. (Қырау).*

Мақсаты: *Балаларға қыста, аязды күндері терезеге аяз қысымымен қырау сурет түрінде түсетінін айтып түсіндіру арқылы есте сақтау қабілетін арттыру, тілдік қорын молайту.*

Қимылдық ойын: *«Белбеусоқ».*

Мақсаты: *Топ болып ойнауға үйрету.
Денені ширатып, сауықтыру.*

Картотека № 19

Мұздақты бақылау.

Мақсаты: Мұздақтың пайда болу жолын түсіндіру, мұздақтан абай болып жүруге үйрету.

Еңбек: Ағаш түптеріне қар үю.

Мақсаты: Еңбекқорлыққа үйрету. Жалқаулықтан аулақ болуға шақыру.

Жеке жұмыс: Жұмбақ жаттату

“Отқа жанбас,
Суға батпас” (мұз)

Мақсаты: Мұз туралы түсінік беру. Жұмбақ жаттату арқылы сөздік қорын молату. Есте сақтау қабілетін дамыту.

Қимылдық ойын: «Қазан».

Мақсаты: Бірлесіп ойнауға шақыру.

Балалардың көңілдерін көтеру.

Картотека № 20

Қарды бақылау

Мақсаты: Қыс мезгілінің ерекшеліктерін айту.

Қар-түсі ақ, ұстасаң қолың тоңады, жылыға ериді.

Ойлау қабілетін дамыту.

Тақпақ: Аппақ көше, бар дала,
Аппақ ой мен қыраттар.
Ақ шатырлы қар қала,
Ақ жамылып тұр бақтар.

Ойын: «Қардан түрлі бейнелер жасау»

Мақсаты: Ойынға қызығушылығын арттыру.

Еңбек: Ағаштар түбіне қар үю.

Мақсаты: Еңбексүйгіштікке тәрбиелей отырып,
үйілген қардың маңызы туралы түсінік беру.

Жеке жұмыс: «Қыс қызығы» тақырыбында әңгіме құрау.

Мақсаты: Сөздік қорын дамыту, ойын
жүйелеп жеткізе білуге үйрету.